

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 49/18

Luksemburgā, 2018. gada 17. aprīlī

Spriedums apvienotajās lietās C-195/17, no C-197/17 līdz C-203/17, C-226/17, C-228/17, C-254/17, C-274/17, C-275/17, no C-278/17 līdz C-286/17 un no C-290/17 līdz C-292/17
Helga Krüsemann u.c./TUfly GmbH

Lidojumu apkalpes personāla “neorganizēts streiks” pēc pēkšņa paziņojuma par pārstrukturēšanu nav “ārkārtēji apstākļi”, kas ļauj aviokompānijai atbrīvoties no pienākuma izmaksāt kompensāciju lidojuma atcelšanas vai ilgās kavēšanas gadījumā

Riski, kurus rada šādu pasākumu sociālās sekas, ir tipiski aviokompānijas normālai darbībai

2016. gada 30. septembrī Vācijas aviokompānija *TUfly* pēkšņi un negaidīti paziņoja savam personālam uzņēmuma pārstrukturēšanas plānu. Šis paziņojums izraisīja to, ka apmēram nedēļu lidojumu apkalpes personāls, sekojot pašu darbinieku paustam aicinājumam, devās slimības atvaļinājumā. No 2016. gada 1. līdz 10. oktobrim slimības dēļ darbā neieradušos personāla locekļu īpatsvars, kas parasti ir 10 %, sasniedza 89 % attiecībā uz pilota kabīnes personālu un 62 % attiecībā uz salona apkalpes personālu. 2016. gada 7. oktobra vakarā *TUfly* vadība informēja savu personālu, ka ir panākta vienošanās ar personāla pārstāvjiem.

Šī “neorganizētā streika” dēļ daudzi *TUfly* lidojumi vai nu tika atcelti, vai arī to ielidošana aizkavējās par trīs vai vairāk stundām. Tomēr *TUfly*, uzskatīdama, ka pastāv “ārkārtēji apstākļi” Savienības Regulas par aviopasažieru tiesībām¹ izpratnē, atteicās skartajiem pasažieriem izmaksāt tajā paredzētās kompensācijas (proti, 250, 400 vai 600 euro apmērā atkarībā no attāluma). *Amtsgericht Hannover* un *Amtsgericht Düsseldorf* (Hanoveres pirmās instances tiesa un Diseldorfas pirmās instances tiesa, Vācija), kurās abās ir celtas prasības nolūkā panākt šo kompensāciju izmaksu, vaicā Tiesai, vai lidojumu apkalpes personāla ievērojamas daļas spontāna prombūtne tāda “neorganizēta streika” formā kā tas, kas tiek aplūkots attiecīgajās lietās, ietilpst jēdzienā “ārkārtēji apstākļi” un aviokompānija tādējādi varētu tikt atbrīvota no sava pienākuma izmaksāt kompensāciju.

Ar šodienas spriedumu Tiesa uz šo jautājumu atbild noliedzīgi – tāda lidojumu apkalpes personāla ievērojamas daļas spontāna prombūtne (tāda “neorganizēta streika” formā kā tas, kas tiek aplūkots attiecīgajās lietās), – sekojot aicinājumam, ko ir pauduši nevis uzņēmuma darbinieku pārstāvji, bet paši darbinieki, spontāni dodoties slimības atvaļinājumā, – kuras cēlonis ir apkalpojošā gaisa pārvaldītāja pēkšņais paziņojums par uzņēmuma pārstrukturēšanu, neietilpst jēdzienā “ārkārtēji apstākļi”.

Tiesa atgādina, ka regulā ir paredzēti divi kumulatīvi nosacījumi, lai notikums varētu tikt kvalificēts kā “ārkārtēji apstākļi”: 1) tas sava rakstura vai cēloņa dēļ nedrīkst būt tipisks aviokompānijas normālai darbībai un 2) tam ir jābūt ārpus tās faktiskās kontroles. Tas vien, ka regulas preambulas apsvērumā ir minēts, ka šādi apstākļi var rasties, it īpaši streiku gadījumā, nenozīmē, ka streiks noteikti un automātiski ir iemesls atbrīvojumam no pienākuma izmaksāt kompensāciju. Gluži pretēji, katrā konkrētajā gadījumā atsevišķi ir jāizvērtē, vai ir izpildīti abi iepriekš minētie nosacījumi.

Attiecībā uz šo lietu gadījumu Tiesa konstatē, ka šie abi nosacījumi nav izpildīti.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanu un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91 (OV 2004, L 46, 1. lpp.),

Pirmkārt, uzņēmumu pārstrukturēšanas un reorganizācijas ir normāli uzņēmumu vadības pasākumi. Tādējādi tā ir parasta parādība, ka aviokompānijas, veicot savu darbību, var saskarties ar domstarpībām – pat konfliktiem – ar sava personāla locekļiem vai arī kādu šī personāla daļu. Līdz ar to situācijā, kāda izveidojās *TUIfly* 2016. gada septembra beigās/oktobra sākumā, riski, kurus izraisa šādu pasākumu sociālās sekas, ir jāuzskata par tipiskiem attiecīgās aviokompānijas normālai darbībai.

Otrkārt, nevar tikt uzskatīts, ka šajās lietās aplūkotais “neorganizētais streiks” bija ārpus *TUIfly* faktiskās kontroles. Proti, ir ne vien tā, ka šī “neorganizētā streika” cēlonis bija *TUIfly* lēmums, bet arī, neņemot vērā lielo darbā neieradušos darbinieku īpatsvaru, pēc vienošanās, kuru *TUIfly* 2016. gada 7. oktobrī noslēdza ar darbinieku pārstāvjiem, šis streiks tika pārtraukts.

Tiesa arī norāda, ka, novērtējot jēdzienu “ārkārtēji apstākļi”, nav nozīmes tam, ka attiecīgajās lietās aplūkotā sabiedriskā iniciatīva piemērojamo Vācijas sociālo tiesību tiesību aktu izpratnē būtu jākvalificē kā “neorganizēts streiks”, jo to nav oficiāli ierosinājusi arodbiedrība.

Ja streiki, kuri, pamatojoties uz piemērojamajām valsts tiesībām, būtu likumīgi, tiktu nošķirti no tiem, kas tādi nebūtu, lai noteiktu, vai tie ir kvalificējami kā “ārkārtēji apstākļi” Regulas par aviopasažieru tiesībām izpratnē, tiesības saņemt kompensāciju tiktu padarītas atkarīgas no katras attiecīgās dalībvalsts sociālo tiesību aktiem, šādi apdraudot šīs regulas mērķus, proti, nodrošināt augsta līmeņa pasažieru aizsardzību, kā arī to, lai gaisa pārvadātāju darbības veikšanas nosacījumi Savienības teritorijā būtu saskaņoti.

ATGĀDINĀJUMS: Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA mājas lapā pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami “[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106